



# Volwassen kinderrechten

## Position Paper aangaande ratificatie Derde

## Facultatief Protocol bij het VN-Kinderrechtenverdrag

### KERN: REDEN TOT KLAGEN

Het VN-Kinderrechtenverdrag biedt kinderen rechten op alle leefgebieden. **Deze rechten krijgen pas volle betekenis als kinderen er een beroep op kunnen doen in het geval dat hun rechten geschonden worden.** Op 14 april 2014 trad het Derde Facultatief Protocol bij het Kinderrechtenverdrag in werking. Dit protocol regelt de mogelijkheid om een klacht in te dienen over een schending van één of meer verdragsrechten, net zoals bij andere mensenrechtenverdragen. Nederland heeft het klachtenprotocol nog niet ondertekend of geratificeerd. In 2015 heeft het VN-Kinderrechtencomité Nederland de aanbeveling gegeven dit te doen. In Europa hebben Albanië, Luxemburg, Monaco, Portugal, Slowakije, Slovenië, Spanje, Zwitserland, België, Bosnië Herzegovina, Kroatië, Denemarken, Tsjechië, Italië, Liechtenstein, Duitsland, Ierland, Finland en Frankrijk het protocol geratificeerd. Het is de hoogste tijd dat Nederland hun voorbeeld en de aanbevelingen van het Comité volgt. En daarmee ook voldoet aan één van de duurzame ontwikkelingsdoelen om de rechtsstaat te bevorderen en eenieder toegang tot de rechter te bieden (SDG 16).

### WAT HOUDT HET PROTOCOL IN?

Het VN-Kinderrechtenverdrag is het meest geratificeerde verdrag ter wereld (194 landen). Het *Third Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on a communications procedure* regelt dat het VN-Kinderrechtencomité zowel individuele als interstatelijke klachten kan beoordelen en op eigen initiatief onderzoek kan verrichten naar ernstige en systematische kinderrechtenschendingen. Individuele kinderen kunnen - alleen of in een groep - een klacht indienen bij het Comité over een kinderrechtenschending, mits het land het Kinderrechtenverdrag en protocol heeft geratificeerd. Kinderen kunnen dat zelf doen, zonder vertegenwoordiger, **als alle nationale rechtsmiddelen uitgeput zijn**; er zijn verschillende eisen en waarborgen. De uitspraak van het Kinderrechtencomité is **niet juridisch bindend maar heeft wel gezag**. Bovendien bieden de uitspraken duiding van het Kinderrechtenverdrag, wat goed is omdat sommige bepalingen multi-interpretabel zijn

### Voorbeeld casus Kinderrechtenhelpdesk Defence for Children

Een broer en zus worden uithuisgeplaatst omdat het thuis niet meer gaat. De rechter bepaalt dat zij samen in een pleeggezin moeten worden geplaatst. De uitspraak wordt echter niet nageleefd omdat er geen plek voor hen samen is in één pleeggezin: de kinderen worden uit elkaar gehaald. De kinderen hebben geen mogelijkheid zich te verzetten. Hun nationale mogelijkheden om op te komen voor hun rechten zijn daarmee uitgeput. Op dat moment eindigt de zaak en groeien zij gescheiden op.

## WAAROM IS HET PROTOCOL NODIG?

Kinderen zijn veelal afhankelijk van ouders en andere volwassenen en kunnen kwetsbaar zijn. Het is ook daarom dat het VN-Kinderrechtenverdrag hen aparte rechten geeft die hen beschermen en ervoor zorgen dat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Als deze rechten in de knel komen, kunnen kinderen of hun vertegenwoordigers de situatie voorleggen aan een onafhankelijke derde, zoals een rechter. Biedt dat geen soelaas dan zou het VN-Kinderrechtencomité zich er in het uiterste geval over moeten kunnen uitspreken. Zodat kinderrechten gewaarborgd zijn. Overigens beantwoordt dat ook aan de afgesproken **duurzame ontwikkelingsdoelen (SDG 16): het bevorderen van de rechtsstaat op nationaal en internationaal niveau en toegang tot de rechter voor eenieder.**

## WIE HEEFT HET PROTOCOL GERATIFICEERD?

Inmiddels is het protocol geratificeerd door 48 landen, waaronder veel Europese landen. Nederland blijft achter. Wat opmerkelijk is, gezien onze internationale reputatie op het gebied van mensenrechten en de behoefte 'gidsland' te zijn.

## WAAROM RATIFICEERT NEDERLAND NIET?

Al in 2013 deed de regering de toezegging om een standpunt in te nemen over ratificatie van het protocol (vierde periodieke rapportage aan het VN-Kinderrechtencomité). Tot op heden heeft de regering geen standpunt ingenomen, noch geratificeerd. De Nederlandse ratificatie van twee protocollen met vergelijkbare klachtenregelingen verloopt eveneens uiterst traag, ondanks ingediende moties en debat in de Kamer (20 mei 2021). Nederland kiest voor een lange omweg, met veel verdragings- of afsteltechniek. Zo wordt er steeds en al sinds 2019 verwezen naar de vertraagde VN-evaluatie aangaande mensenrechtenmechanismen, welke de basis zou moeten vormen voor de Nederlandse besluitvorming rondom de drie nog 'hangende' protocollen. Naar aanleiding van vragen gesteld tijdens een schriftelijk overleg heeft de minister in september 2021 antwoorden gegeven. De minister geeft hierin aan de besluitvorming niet alleen over aan een volgend kabinet, maar kondigt ook aan een verzoek voor een nieuw onderzoek aan te gaan vragen bij de Raad van State, specifiek naar de juridische en financiële implicaties van ratificatie van alle protocollen. Dit terwijl een eerder advies uit 2017 omtrent de ratificatie van het VN-Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten (IVESCR) nog altijd niet openbaar is gemaakt. Het ministerie van Buitenlandse Zaken kon in juli 2021 ook niet aangeven waarom dit niet openbaar gemaakt kan worden. Ratificatie van het protocol bij het VN-Verdrag Handicap wordt aan het volgende kabinet overgelaten. In de EU-Kinderrechtenstrategie 2021-2024 roept de Europese Commissie lidstaten op om met nieuwe voorstellen te komen en te investeren in kinderrechten, met name voor kinderen die risico lopen op armoede of sociale uitsluiting. Het kabinet bevestigt in juli – bij monde van de staatssecretaris van VWS in antwoorden op Kamervragen – het belang van kinderrechten en verwijst vervolgens naar bestaand beleid. De keuze voor nieuwe initiatieven wordt bij een volgend kabinet gelegd. Wel stelt hij dat er wordt ingezet op kindvriendelijke procedures, maar het aanpakken van kinderrechtschendingen blijft onbenoemd.

### Voorbeeld van klacht door VN-Kinderrechtencomité behandeld in februari 2021

De 10-jarige A.B. vluchtte in 2015 met zijn beide moeders uit Rusland omdat zij daar werden lastiggevallen en bedreigd vanwege de seksuele geaardheid van de moeders. In Finland erkenden de autoriteiten de ervaringen van het gezin met bedreigingen, pesterijen en discriminatie in Rusland, maar ze vonden dat deze niet bijdroegen aan een risico op onderdrukking bij terugkeer naar Rusland. Het gezin had geen andere keuze dan in 2017 terug te gaan. De jongen diende een klacht in bij het VN-Kinderrechtencomité tegen de Finse beslissing, op grond van de mogelijkheid om te klagen onder het Optioneel Protocol. Het Comité oordeelde dat Finland bij de beoordeling van het asielverzoek 'onvoldoende systematisch en doeltreffend rekening heeft gehouden met de individuele belangen van A.B.' Dat is in 'strijd met artikel 3 van het VN-Kinderrechtenverdrag'. Met de uitspraak benadrukt het Comité dat staten de individuele belangen van kinderen in verblijfsprocedures systematisch en doeltreffend moeten afwegen; dat asielaanvragen van kinderen op hun eigen merites moeten worden beoordeeld.



Hart voor Kinderrechten



## WAT KUNT Ú DOEN?

Kinderrechten serieus nemen, betekent dat kinderen in uiterste gevallen ook de mogelijkheid hebben om rechtenschendingen aan te kaarten. Dat betekent dat het noodzakelijk is dat Nederland het klachtenprotocol ratificeert. Hoe eerder, hoe beter.

Het VN-Kinderrechtencomité, het Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten, het College voor de Rechten van de Mens, de Kinderombudsman, het Kinderrechtencollectief en andere organisaties dringen aan op ratificatie, evenals de Eerste Kamer.

Vanuit uw rol als Kamerlid kunt u:

- Bij onderwerpen – en debatten - die kinderen raken steeds aandacht vragen voor de noodzaak van ratificatie van dit klachtenprotocol.
- Uw achterban mobiliseren om hetzelfde te doen.
- Bewindslieden (uit uw partij) overtuigen om meteen werk te maken van ratificatie van het klachtenprotocol.

*Heeft u behoefte aan meer informatie? Twijfel dan niet om ons te benaderen.*

### Contact

Defence for Children  
Carrie van der Kroon  
071 516 09 80  
c.vanderkroon@defenceforchil  
dren.nl



Hart voor Kinderrechten

